

14- CHUYỆN CON CỦA TRƯỞNG GIẢ VÀ VỊ THIÊN THẦN NƯỚC BA-LA-NAI
CẢM HÓA NHÀ VUA THỰC HÀNH
HIẾU HẠNH

Tôi nghe như vậy:

Một thời Đức Phật ở nước Xá-vệ bảo các Tỳ-kheo:

–Nếu ai muốn có vua Phạm thiên ở trong nhà mình, người đó phải hiếu dưỡng cha mẹ thì Phạm thiên liền ở trong nhà. Nếu ai muốn có Đế Thích ở trong nhà mình, người đó phải hiếu dưỡng cha mẹ, liền có Đế Thích ở trong nhà. Nếu ai muốn có tất cả Thiên thần ở trong nhà mình, người đó chỉ cần hiếu dưỡng cha mẹ thì tất cả Thiên thần liền ở trong nhà mình. Nếu ai muốn có Hòa thượng ở trong nhà mình, người ấy chỉ cần hiếu thảo với cha mẹ thì liền có Hòa thượng ở trong nhà. Nếu ai muốn có A-xà-lê ở trong nhà mình, chỉ cần cúng dường cha mẹ, đó tức là A-xà-lê hiện ở trong nhà. Nếu muốn cúng dường các Hiền thánh và Đức Phật, thì hãy cúng dường cho cha mẹ, tức là chư Hiền thánh và Đức Phật ở trong nhà mình vậy.

Các Tỳ-kheo thưa:

–Đức Như Lai Thế Tôn thật là vô cùng hy hữu, Ngài đã cung kính cha mẹ.

Đức Phật dạy:

–Đâu phải chỉ có ngày nay Ta mới làm việc hết sức hy hữu là cung kính cha mẹ, nhưng trong thời quá khứ Ta cũng từng cung kính cha mẹ một cách hết sức hy hữu.

Các Tỳ-kheo thưa:

–Trong thời quá khứ, Ngài cung kính cha mẹ như thế nào?

Đức Phật dạy:

–Ngày xưa, ở nước Ba-la-nại có một người nghèo khổ chỉ sinh được một người con, nhưng người con này lại sinh ra nhiều người con. Vì nhà cửa bần cùng, gặp lúc thời thế đói kém, phải đem cha mẹ đang sống chôn ở dưới đất, để dành phần cơm nuôi bấy con.

Người hàng xóm mới hỏi:

–Cha mẹ người ở đâu?

Đáp:

–Cha mẹ tôi vì già cả sắp chết cho nên tôi liền đem chôn, lấy phần cơm của cha mẹ nuôi bấy con để nó được lớn.

Nhà hàng xóm nghe xong cho là có lý. Như vậy tin ấy dần dần lan khắp nước Ba-la-nại và họ lấy đó làm luật.

Lại có một vị trưởng giả cũng sinh một người con. Người con này nghe điều ấy cho là phi pháp, liền suy nghĩ: “Ta phải làm cách gì để bỏ được điều phi pháp này?”. Cậu ta thưa với cha:

–Nay cha nên đi xa để học đạo, để biết kinh, luật.

Người cha nghe xong bèn ra đi. Ông ta học hỏi được chút ít lại trở về nhà, trong lúc tuổi càng ngày càng già cả. Người con bèn đào dưới đất làm một cái nhà thật đẹp để người cha ở trong đó, chàng dâng đồ ăn thức uống ngon lành. Chàng nghĩ như vậy: “Ai có thể cùng ta trừ bỏ điều phi pháp này?”. Lúc đó, vị Thiên thần hiện thân nói:

–Nay ta cùng người làm bạn với nhau.

Vị Thiên thần viết một tờ sớ hỏi nhà vua bốn việc. Nếu nhà vua giải thích được những sự việc nêu ra trong sớ thì Thiên thần sẽ ủng hộ nhà vua, còn nếu không giải

LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

thích được thì sau bảy ngày sẽ đập đầu vua bể thành bảy mảnh. Bốn điều đó là:

1. Cái gì là tài sản quý nhất?
2. Cái gì là niềm vui lớn nhất?
3. Cái gì có mùi vị ngon hơn cả?
4. Cái gì sống lâu nhất?

Thiên thần dán tờ sớ ấy trước cửa của vua. Vị vua thấy vậy mới cho người đi tìm những người trong nước coi ai có thể giải thích được lời này. Nếu ai giải thích được lời này thì có mong cầu điều gì nhà vua cũng làm cho được thỏa mãn.

Người con của trưởng giả nhân bản văn sớ đó liền giải thích hết các ý nghĩa trong đó:

- Đức tin là tài sản quý nhất.
- Chánh pháp là niềm vui lớn nhất.
- Lời nói thật là mùi vị ngon hơn hết.
- Trí tuệ là thọ mạng lâu dài nhất.

Chàng giải thích ý nghĩa này xong liền dán nó trước cửa vua. Vị Thiên thần thấy vậy trong lòng hết sức hoan hỷ, nhà vua cũng rất hoan hỷ.

Nhà vua hỏi người con của trưởng giả:

–Ai dạy người những lời ấy?

Đáp:

–Cha tôi dạy tôi.

Vua nói:

–Cha người ở đâu?

Con của trưởng giả thưa:

–Xin vua ban cho tôi sự vô úy. Cha tôi quả thật đã già, vì vi phạm phép của nhà nước, tôi đã giấu cha tôi ở dưới đất, xin cho tôi được nói. Tâu Đại vương, cha mẹ ân nặng giống như đất trời, mang thai mười tháng, để con nằm chỗ khô, tránh chỗ ướt, cho bú sữa mà nuôi con lớn, dạy bảo việc đời. Thân này mà có là đều nhờ cha mẹ, chúng ta được thấy mặt trời, mặt trăng, làm việc để sinh sống là do sức lực của cha mẹ. Giả sử vai trái công cha, vai phải công mẹ, đi suốt một trăm năm, lại cúng dường đủ thứ vật lạ... cũng không thể báo ân cha mẹ được.

Bấy giờ nhà vua hỏi:

–Người muốn cầu những gì?

Thưa:

–Tôi chẳng cầu mong gì cả. Mong đức vua bỏ cái pháp ác này đi mà thôi.

Nhà vua chấp nhận lời nói ấy, tuyên bố những người dân trong nước:

–Nếu ai bất hiếu với cha mẹ phải bị xử tội nặng.

Đức Phật dạy:

–Nếu các người muốn biết người con của trưởng giả lúc ấy là ai thì đó chính là Ta. Lúc ấy, Ta vì nước kia trừ bỏ pháp ác, thành tựu pháp hiếu thuận. Do nhân duyên đó mà được thành Phật. Cho nên hôm nay Ta cũng lại tán thán pháp hiếu thuận.

M